

KRONIKA 2013 ROKU

STYCZEŃ

Targi Ślubne w Hali Stulecia z Muzeum Papiernictwa

13 stycznia 2013 roku uczestniczyliśmy w Targach Ślubnych zorganizowanych we wrocławskiej Hali Stulecia. Wystąpiliśmy tam w roli... producenta galanterii ślubnej. Zaprezentowaliśmy wzory zaproszeń, albumów, kartek okolicznościowych i pudełek na prezenty, wykonanych w dusznickim młynie z ręcznie czerpanego papieru. Impreza przyciągnęła kilka tysięcy zwiedzających – głównie przyszłych nowożeńców. Oferta Muzeum spotkała się z dużym zainteresowaniem wielu par planujących wstąpić w związek małżeński.

WOŚP w historycznym młynie papierniczym

21. Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy przyświecało hasło: „Dla ratowania życia dzieci i godnej opieki medycznej seniorów”. Tak szczytny cel wymagał zaangażowania się w akcję różnych środowisk, również muzealnych. Od kilku lat dusznickie Muzeum czerpie na rzecz WOŚP papierowe serduszka. Naszych drzwi nie zamknęliśmy również **13 stycznia 2013 roku**. Przybyli w tym dniu goście mieli okazję do samodzielnego wykonania kartek papieru w kształcie serduszek. Wstęp do Muzeum oraz udział w zajęciach czerpania były bezpłatne. Jedyne, co należało zrobić, to zasilić wcześniej orkiestrą skarbonkę. Udało się zebrać 545 złotych! Dziękujemy!

Muzealne spotkania pokoleń – Dzień Babci i Dziadka 2013

Z okazji Dnia Babci i Dziadka bezpłatnie udostępniliśmy seniorom oraz ich wnukom muzealne ekspozycje. Chcieliśmy, aby z tej możliwości skorzystała jak największa liczba naszych gości, stąd Dzień Babci i Dziadka w dusznickim Muzeum trwał dłużej – od 19 do 22 stycznia. Trzeba było jedynie podać hasło: „Dzień Babci, Dzień Dziadka” i wstęp do Muzeum Papiernictwa był wolny! Muzealne Spotkania Pokoleń to inicjatywa Biura Festiwalowego IMPART 2016 oraz Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Muzeum Papiernictwa na targach turystycznych w Austrii wśród głównych atrakcji Dolnego Śląska

Od 25 do 27 stycznia Dolny Śląsk zaprezentował się na targach turystycznych *Ferien Messe Linz 2013* w Linzu (Austria). Głównymi atrakcjami naszego regionu przedstawionymi podczas imprezy były Muzeum Papiernictwa z Dusznik-Zdroju oraz Browar z Lwówka Śląskiego. Ekipa z Dusznik w składzie Jan Bałchan i Edward Płachytko promowała Muzeum, prowadząc warsztaty czerpania papieru. Odbyła się również prezentacja regionu, którą poprowadził dr Wojciech Biliński – dyrektor Wydziału Turystyki Urzędu Marszałkowskiego. Podczas prezentacji został pokazany film pt. *Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju*. Na muzealnym stanowisku targowym nie zabrakło informacji o innych atrakcjach ziemi kłodzkiej: zaprezentowaliśmy m.in. miasto Duszniki-Zdrój oraz Zespół Uzdrawisk Kłodzkich S.A.

Kolejny sukces Muzeum Papiernictwa

Zespół projektowy w składzie: wicedyrektor Joanna Sereżyńska, Agnieszka Chudziak, Katarzyna Skowron i Karolina Wołoszyn-Cymbalista realizuje zadanie pn. „Duszniki-Zdrój, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju (XVII i XVIII w.): ochrona i zabezpieczenie zabytkowego kompleksu – Etap V – system przeciwpożarowy, antywłamaniowy i instalacja odgromowa”, na które nasze Muzeum otrzymało dofinansowanie w kwocie 200 tysięcy **złoty**ch w ramach Programu Operacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Dziedzictwo Kulturowe”, Priorytet 1: Ochrona zabytków.

Celem projektu jest:

- aktywna ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego poprzez zabezpieczenie zabytkowego młyna papierniczego,
- zachowanie unikatowego zabytku, jedyne w Połsce i jednego z nielicznych w Europie przykładu zabytkowego budownictwa przemysłowego, w celu nieprzerwanego udostępniania dla celów publicznych,
- zabezpieczenie przeciwpożarowe, antywłamaniowe i odgromowe zabytkowego kompleksu Muzeum Papiernictwa poprzez zastosowanie innowacyjnych systemów dedykowanych zabytkom drewnianym.

Projekt zakłada budowę systemów bezpieczeństwa dedykowanych zabytkowym obiektom drewnianym i jest piątym etapem projektu mającego na celu ochronę i zabezpieczenie młyna papierniczego. W tej fazie przedsięwzięcia planuje się wykonanie instalacji systemów: antypożarowego (SAP) i sygnalizacji włamań (SSW)

w budynku suszarni. Projekty systemów w tej części kompleksu muzealnego zostały ujęte w projekcie „Przebudowy i zmiany sposobu eksploatacji pomieszczeń budynku suszarni w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju” i zostaną wykonane równoległe z koniecznymi robotami budowlanymi. Na tym etapie zakłada się także montaż instalacji odgromowej w budynku suszarni i budynku głównym, które składają się na kompleks muzealny. Aby zapewnić ochronę wszystkich obiektów, konieczne jest przygotowanie dokumentacji projektowej, a następnie wykonanie ww. instalacji SAP i SSW również w budynku głównym z 1605 roku. Ponadto zostanie stworzony projekt systemu gaszenia mgłą (zewnętrznego i wewnętrznego), który w drewnianym zabytku o niskiej szczelności jest jedynym systemem, jaki może zapewnić maksymalną ochronę przeciwpożarową przy zachowaniu maksymalnej ochrony zbiorów.

LUTY

„Dłoń dla Niej i dla Niego” – Walentynki w dusznickiej pielni

*Jak wyrazić swoją miłość?
Nie jest trudna to zawilość.
Przyjdź do młyna dusznickiego
odbić dłonie kochanego.*

Wierszem autorstwa Dagmary Kacperowskiej w dniu 14 lutego dusznickie Muzeum witało wszystkich zakochanych. Wielkie czerpanie papieru z hasłem przewodnim: „Dłoń dla Niej i dla Niego” adresowaliśmy do wszystkich, którzy chcieli w wyjątkowy sposób przypieczętować swoją miłość. Specjalnie dla nich zaproponowaliśmy wykonanie kartek papieru z odciskiem dwóch dłoni: męża i żony, dziecka i rodziców, młodych zakochanych, przyjaciół.

Wystawa „Dzieje papieru i papiernictwa” trafiła do Opatówka

W lutym i marcu 2013 roku zaprezentowaliśmy w Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku k. Kalisza wystawę wędrującą „Dzieje papieru i papiernictwa”. Jej wernisaż odbył się **15 lutego o godzinie 17.00**. Muzeum Papiernictwa reprezentowali: Jan Bałchan, Edward Płachytko oraz Artur Goliński, który przedstawił zwiędzającym także swoją autorską wystawę: „Artur Goliński. Grafika – sztuka na papierze”. Tradycyjnie główną atrakcją wieczoru stały się warsztaty czerpania papieru.

Kłodzkie Targi Ślubne z udziałem Muzeum Papiernictwa

16 lutego 2013 roku, podczas Targów Ślubnych zorganizowanych w Galerii Twierdza Kłodzko, Muzeum Papiernictwa zaprezentowało swoją ofertę papierów i druków okolicznościowych. Nasze stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem gości odwiedzających targi, a było jedynym prezentującym zaproszenia ślubne, kartki okolicznościowe i albumy.

MARZEC

Dusznickie paszporty w Karpaczu

Od 1 marca do 23 kwietnia 2013 roku w Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu można było oglądać wystawę „Paszporty krajów Unii Europejskiej”.

Wystawa składała się z trzech części. Pierwszą tworzyły historyczne paszporty przekazane trzy lata wcześniej do zbiorów Muzeum Papiernictwa przez miłośnika dawnych dokumentów, kolekcjonera i filantropa Andrzeja Mazura. Druga część to współczesne wzory paszportów wszystkich krajów Unii Europejskiej oraz prezentacja pracy Straży Granicznej na podstawie materiałów udostępnionych przez Sudecki Oddział Straży Granicznej w Kłodzku. Ostatnia część poświęcona była produkcji współczesnych paszportów w Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych.

Pierwsza prezentacja ekspozycji odbyła się w Muzeum Papiernictwa w dniu inauguracji Polskiego Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej (1 lipca 2011 roku). Od tam wystawa była prezentowana we Wrocławiu (Arsenał), w Warszawie (Muzeum Niepodległości), w Czeladzi (Muzeum Saturn), w Kłodzku (Muzeum Ziemi Kłodzkiej), w Schengen w Luksemburgu (Muzeum Europy) w oraz w Świeciu i Chełmnie (Muzeum Ziemi Chełmińskiej).

Podczas wernisażu zorganizowanym w Muzeum Sportu i Turystyki Muzeum Papiernictwa reprezentował dyrektor Maciej Szymczyk oraz autor wystawy Jan Bałchan, którzy przybliżyli gościom okoliczności powstania wystawy oraz dzieje paszportów. Dyrektor karpackiego Muzeum – Zbigniew Kulik – przygotował dla gości niespodziankę – fragment filmu *Miś* w reżyserii Stanisława Barei ze sceną wręczenia paszportów w czasach PRL-u.

Grafika Młodych 2013

Od 7 marca do 20 kwietnia w Muzeum Papiernictwa można było oglądać wystawę grafik Martyny Zimoń, Agnieszki Karwowskiej i Julity Nowosad z wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych. Dzieła artystek zostały wykonane w technikach druku

wkłęskiego, a ich inspiracją były m.in. zwierzęta o cechach antropomorficznych, ludzkie ciało czy próba uchwycenia esencji monstrum.

Patronat honorowy nad wystawą objął Rektor Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu prof. Piotr Kielan. Z ramienia dusznickiej instytucji kuratorem graficznej wystawy był mgr Artur Goliński.

Sukces Muzeum w pozyskiwaniu środków z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na III etap przebudowy suszarni

Muzeum – dzięki zaangażowaniu zespołu projektowego w składzie: Agnieszka Chudziak, Katarzyna Skowron, Karolina Wołoszyn-Cymbalista, pracującego pod kierownictwem wicedyrektor Joanny Seredyńskiej – zdobyło środki na realizację projektu „Przebudowa i zmiana sposobu eksploatacji pomieszczeń budynku suszarni w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju – Etap III”. Zadanie to jest kolejnym etapem adaptacji suszarni na sale ekspozycyjne oraz magazyny zbiorów, będącej częścią większej inwestycji, której celem jest przebudowa i modernizacja zabytkowego młyna papierniczego w celu zwiększenia stopnia jego udostępnienia. Realizacja projektu pozwoli na zmianę funkcji użytkowych pomieszczeń suszarni, umożliwi pozyskanie nowych powierzchni dla potrzeb wystawienniczych, edukacyjnych i magazynowych. W ramach zadania planuje się adaptację pomieszczeń suszarni na sale ekspozycyjne oraz magazyny zbiorów. Działania te umożliwią skuteczniejszą realizację działań statutowych Muzeum w zakresie gromadzenia, przechowywania zabytków oraz organizacji wystaw poprzez stworzenie odpowiednich warunków do przechowywania eksponatów oraz rozwoju działalności edukacyjnej.

Z uwagi na to, że projekt przebudowy jest zadaniem planowanym do realizacji w trybie dwuletnim, Muzeum Papiernictwa otrzymało dofinansowanie w kwocie 450 tysięcy złotych na rok 2013 oraz 250 tysięcy złotych na rok 2014 w ramach Programu Operacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Rozwój infrastruktury kultury”, *Priorytet: Infrastruktura kultury*.

PMP Open House 2013 z udziałem Muzeum Papiernictwa

PMPoland w Jeleniej Górze to firma produkująca maszyny papiernicze i urządzenia do produkcji papieru. Podczas dwudniowej konferencji PMP Open House 2013, zorganizowanej w dniach 10–12 marca w hotelu Gołębiowski w Karpaczu, jednym z głównych punktów programu był przejazd uczestników do jeleniogórskiej fabryki oraz prezentacja najnowocześniejszych rozwiązań wykonanych dla rosyjskiego klienta SFT Group – prasy szerokiego docisku, wlewu hydraulicznego oraz prasy

zaklejającej. Z możliwości promocji skorzystało również Muzeum Papiernictwa, wprowadzając zgromadzonych gości w tajniki rękodzielniczej produkcji papieru. W konferencji wzięło udział 36 firm, w tym 18 papierni z 12 krajów.

Muzeum Papiernictwa w gronie najlepszych produktów turystycznych Polski w ostatnich dziesięciu latach

Polska Organizacja Turystyczna opublikowała na swoim portalu internetowym album „Najlepsze produkty turystyczne Polski 2003–2012”. Powyższe e-wydawnictwo zawiera wszystkie certyfikowane produkty turystyczne wyłonione w konkursie Polskiej Organizacji Turystycznej na najlepszy produkt turystyczny. Wśród nich nie zabrakło naszego Muzeum, które do grona najlepszych produktów turystycznych Polski dołączyło w 2009 roku.

KWIECIEŃ

Jubileuszowe Międzynarodowe Targi Turystyczne we Wrocławiu

Od 5 do 7 kwietnia Muzeum Papiernictwa uczestniczyło w Międzynarodowych Targach Turystycznych (MTT) we Wrocławiu. Tegoroczna, jubileuszowa edycja organizowanych od pięciu lat targów po raz pierwszy została przygotowana we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego. Na stoisku Muzeum Papiernictwa można było własnoręcznie zacerpnąć arkusz papieru, a także nabyć galanterię papierniczą. Prezentacja Muzeum cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Wielu gości odwiedzających MTT zadeklarowało chęć przyjazdu do Dusznik-Zdroju i odwiedzenie naszej papierni.

Wystawa „Dzieje papieru i papiernictwa” zawędrowała do Kluczborka

9 kwietnia w Muzeum im. Jana Dzierżona w Kluczborku odbył się wernisaż dusznickiej wystawy „Dzieje papieru i papiernictwa”. Głównym celem wystawy jest popularyzacja wiedzy na temat historii papieru od momentu jego wynalezienia aż do czasów nam współczesnych. Ponadto daje ona możliwość promocji dusznickiej papierni (uznanej za Pomnik Historii), jak i mieszczącego się w niej Muzeum Papiernictwa, które już od 45 lat gromadzi w swych zbiorach kolekcje papierów wykonanych ręcznie i wyprodukowanych maszynowo. Wystawie towarzyszyły warsztaty czerpania papieru, z których słynie dusznickie Muzeum. Są one magnesem przyciągającym wielu zwiedzających nie tylko do nas, ale również na wystawę czasową. Organizacja warsztatów jest możliwa dzięki pomocy, jaką uzyskaliśmy od sponsora wystawy – firmy International Paper Kwidzyn S.A. Z dziejami papieru w Kluczborku można było zapoznać się do 9 czerwca.

X Plener Graficzny

X Plener Graficzny odbywał się w dniach 6–13 kwietnia pod hasłem „Dusznicki młyn papierniczy”. Celem imprezy było stworzenie warunków do rozwijania aktywności twórczej oraz uzdolnień młodzieży, zapoznanie uczestników imprezy z bogactwem technik graficznych, poszukiwanie nowatorskiej formy plastycznej dla ukazania walorów architektonicznych dusznickiego młyna papierniczego oraz prezentacja zrealizowanych prac w formie wystawy poplenerowej.

W Plenerze udział wzięli studenci Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu pod opieką prof. Przemysława Tyszkiewicza i asystent Agaty Gertchen oraz Artura Golińskiego – kierownika Pracowni Grafiki Muzeum Papiernictwa. Pierwszy dzień pobytu studentów przeznaczony był na poszukiwanie inspiracji. Pięć kolejnych dni – na realizację prac na zadany temat. W tym samym czasie studenci przeprowadzili warsztaty graficzne dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu kłodzkiego. Zwieńczeniem Pleneru była wystawa poplenerowa dostępna dla zwiedzających od 12 do 20 kwietnia.

Otwarcie bram w partnerskim mieście Dusznik-Zdroju

20 kwietnia na zaproszenie władz Dusznik-Zdroju Muzeum Papiernictwa uczestniczyło w festynie otwierającym sezon turystyczny w Nowym Mieście nad Metują. Na muzealnym stoisku można było własnoręcznie zaczerpnąć arkusz papieru, a także zaopatrzyć się w mapy Dusznik-Zdroju, informatory muzealne i ulotki z informacjami o atrakcjach turystycznych ziemi kłodzkiej.

Plakaty z Muzeum Niepodległości w Dusznikach-Zdroju

„*Polskie święta państwowe w plakacie*” to tytuł wystawy, którą Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju prezentowało zwiedzającym od 26 kwietnia do 20 czerwca 2013 roku. Ekspozycję tworzyły plakaty wypożyczone ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie.

Patronat honorowy nad wystawą objął Jerzy Pokój – Przewodniczący Sejmiku Województwa Dolnośląskiego. Patronaty medialne: TVP Historia, TVP Wrocław oraz Radio Wrocław w ramach cyklu „Młyn Historii 2013”. Kuratorem wystawy był Jan Bałchan.

Muzeum Papiernictwa uzyskało wyróżnienie w konkursie na najlepsze destynacje turystyczne EDEN

Już po raz czwarty Polska Organizacja Turystyczna zorganizowała na poziomie krajowym konkurs na **Najlepsze Europejskie Destynacje EDEN**. Z każdym rokiem przedsięwzięcie cieszy się coraz większym zainteresowaniem – do tegorocznej edycji regionalne organizacje turystyczne zgłosiły rekordową liczbę aż 36 kandydatów. Do ścisłego finału wybrano 5 destynacji. Jedną z nich było Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, które w ostatnich latach zyskuje coraz większe znaczenie wśród turystycznych atrakcji Polski. Finał konkursu odbył się 28 kwietnia z okazji Światowego Dnia Ziemi na terenie parku Pole Mokotowskie w Warszawie. Zwycięzcą została Twierdza Przemyśl, a **dusznickie Muzeum otrzymało jedno z czterech wyróżnień**. To dowód uznania dla naszej oferty turystycznej, zyskującej z każdym rokiem coraz wyższe oceny.

Mikrowystawa portretów Józefa Piłsudskiego

Od 29 kwietnia do 20 czerwca prezentowaliśmy opracowaną przez Macieja Szymczyka mikrowystawę portretów Józefa Piłsudskiego w znaku wodnym i na banknotach. Jednym z nich była kolekcjonerska dziesięciozłotówka, a drugim projekt banknotu o nominale 5 milionów złotych. Spadek inflacji oraz planowana denominacja spowodowały, że banknot nie został wprowadzony do obiegu.

MAJ

IV Noc Muzeów

Po raz czwarty Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju wzięło udział w ogólnopolskiej inicjatywie, jaką jest Noc Muzeów.

18 maja 2013 roku w godzinach od 20 do 23 można było nie tylko bezpłatnie zwiedzać Muzeum, ale również wziąć udział w przygotowanych przez muzealników atrakcjach. A tej nocy działo się u nas sporo. Jan Bałchan zaprezentował wystawę czasową „Polskie święta państwowe w plakacie”, a ekipa Działu Oświatowego w składzie: Dorota Zielińska-Pytlowany, Marta Nowicka i Dagmara Kacperowska przypomniały o karnawałowym szaleństwie, proponując turystom wykonanie cekinowo-brokatowych masek. Na muzealnym dziedzińcu oczekiwała kolejna tej nocy atrakcja: Teatr Uliczny TUB z Bystrzycy Kłodzkiej zaprezentował się z mierzącymi 3,5 metra kukłami w spektaklu *Momo, czyli w poszukiwaniu straconego czasu*. Po przedstawieniu aktorzy przeprowadzili krótkie warsztaty z widzami, wyjaśniając i pokazując, jak powstają ogromne kukły i w jaki sposób są poruszane.

Muzeum Papiernictwa w finale konkursu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wydarzenie muzealne roku Sybilla 2012

W 33. edycji konkursu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wydarzenie muzealne roku SYBILLA 2012 Muzeum Papiernictwa zostało wyróżnione dwiema nominacjami do nagrody.

W kategorii „Zarządzanie i organizacja” nominację zdobyło zadanie „Ochrona i zabezpieczenie zabytkowego kompleksu Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju”, które dotyczyło remontu dachu nad kompleksem historycznej papierni (projekt był koordynowany przez wicedyrektor Joannę Sereżyńską).

W kategorii „Opracowania naukowe, publikacje i wydawnictwa multimedialne” wyróżniono naszą publikację pt. *Papiery wzorzyste. Katalog zbiorów Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju* autorstwa Teresy Windyki.

Do 33. edycji konkursu zgłoszono około 200 muzealnych wydarzeń z całego kraju, spośród których komisja konkursowa wybrała 34 najciekawsze. Tylko 4 muzea – a wśród nich Muzeum Papiernictwa – zdobyło wyróżnienia w aż dwóch kategoriach. Uroczystość wręczenia nominacji i nagród odbyła się z udziałem ministra Bogdana Zdrojewskiego 17 maja w Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie.

Wyróżnienia przyznane w 2013 roku nie były pierwszymi sukcesami Muzeum Papiernictwa w tym najbardziej prestiżowym dla polskich muzeów konkursie. W poprzednich edycjach zdobyliśmy 4 nagrody (w tym w 1998 roku nagrodę główną) oraz 4 wyróżnienia.

Muzeum Papiernictwa na targach turystycznych w Zabrze

W dniach 24–25 maja Muzeum Papiernictwa wzięło udział w V Międzynarodowych Targach Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej. Targi turystyczne w Zabrze były częścią trwającej od czwartku w Zabrze X Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Dziedzictwo przemysłowe dla turystyki kulturowej. Dawne i współczesne formy transportu”.

Co roku Targi skupiają wielu wystawców, w 2013 roku było ich niemal 70 – byli to przedstawiciele instytucji i obiektów dziedzictwa przemysłowego, przedstawiciele miast i regionów z Polski, Francji, Ukrainy, Niemiec, Belgii, Tunezji, Rosji, Słowacji, Włoch i Gruzji.

Oferta Muzeum Papiernictwa – jak co roku – cieszyła się dużym zainteresowaniem odwiedzających, którzy z zapałem czerpali własne kartki papieru, tym razem z dodatkiem płatków nagietka i lawendy.

CZERWIEC

Wystawa wędrująca „Dzieje papieru i papiernictwa” w Muzeum w Praszce

O tym, że papier jest ważnym materiałem, towarzyszącym nam przez całe nasze życie i odgrywającym w nim istotną rolę, nikogo przekonywać nie trzeba, ale nadal mało osób zdaje sobie sprawę z tego jak przedstawia się historia papieru, gdzie on został wynaleziony i z jakich surowców jest wytwarzany. Odpowiedź na te i inne pytania można było znaleźć, składając wizytę w Muzeum Regionalnym w Praszce, gdzie od 13 czerwca do końca września 2013 roku prezentowana była wystawa „*Dzieje papieru i papiernictwa*”, ukazująca zagadnienia związane z historią papieru i techniką jego produkcji. Dodatkową atrakcją czekającą na turystów były warsztaty czerpania papieru, w trakcie których każdy uczestnik mógł samodzielnie wykonać arkusz papieru.

Spotkanie z lasem

14 czerwca Muzeum Papiernictwa gościło w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie na festynie „Spotkanie z lasem”. Impreza odbywa się co roku i ma na celu popularyzowanie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o lesie. Nasza ekipa zaprezentowała czerpanie papieru historyczną techniką, ale z wykorzystaniem masy papierniczej wykonanej z celulozy otrzymanej z drewna. Każdy uczestnik festynu mógł własnoręcznie wykonać arkusz papieru i zabrać go ze sobą do domu.

W Elblągu obradowali opiekunowie pomników historii

Nasz młyn papierniczy od 2011 roku jest Pomnikiem Historii (jedynym w powiecie kłodzkim), co sytuuje go wśród obiektów najważniejszych dla kultury narodowej. Wpisanie papierni na listę pomników historii wiąże się m.in. z tym, że obiekt znajduje się pod ścisłą opieką służb konserwatorskich oraz traktowany jest jak jedna z ikon dziedzictwa kultury. Pozwala to lepiej promować ofertę Muzeum Papiernictwa, a w przyszłości pomoże skuteczniej zabiegać o środki na prace remontowe.

12 i 13 czerwca Narodowy Instytut Dziedzictwa zorganizował w Elblągu III Spotkanie Opiekunów Pomników Historii. Obrady odbyły się w Galerii Sztuki El, mającej siedzibę we wnętrzach poddominikańskiego kościoła, zniszczonego podczas drugiej wojny światowej. Na tej konferencji dyrektor Muzeum Papiernictwa Maciej Szymczyk zaprezentował dusznicki młyn papierniczy jako przykład dobrego wykorzystania dziedzictwa w celach turystycznych. Nasze doświadczenia zostały przyjęte z dużym zainteresowaniem, gdyż papiernia jest uznaną w skali kraju atrakcją turystyczną, która przyciąga na ziemię kłodzką i do Dusznik-Zdroju dziesiątki tysięcy osób.

W kularowych rozmowach pojawił się temat możliwości wpisania młyna papierniczego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, co jest obecnie uznawane za cel, do którego w najbliższych latach należy dążyć.

Wystawa prac dusznickich gimnazjalistów

Od 24 czerwca do 23 lipca w Muzeum można było oglądać wystawę prac wykonanych przez uczniów Miejskiego Zespołu Szkół w Dusznikach-Zdroju pod kierunkiem Doroty Zielińskiej-Pytłowany i Artura Golińskiego.

Konferencja INPAP 2013

W dniach 19–21 czerwca 2013 roku wspólnie z Instytutem Papiernictwa i Poligrafii Politechniki Łódzkiej zorganizowaliśmy XII Międzynarodową Konferencję INPAP 2013. Uczestnicy konferencji nie tylko uczestniczyli w obradach, ale także zwiedzali historyczny młyn papierniczy oraz wzięli udział w czerpaniu papieru.

Podczas sesji zrealizowanych w kudowskim hotelu Verde Montana wygłoszono szereg referatów na tematy dotyczące techniki wytwarzania papieru oraz nowoczesnych urządzeń i komponentów stosowanych w papiernictwie. Uwagę zwróciła prezentacja poświęcona najnowszej maszynie papierniczej uruchomionej w maju br. w Ostrołęce (jest to jedna z największych tego typu maszyn na świecie, wytwarzająca rocznie 455 tysięcy ton papieru). Innym ciekawym akcentem była prezentacja Mai Mejsner na temat nowych maszyn papierniczych zbudowanych przez jeleniogórską firmę PMPGroup dla chińskiej korporacji YFY Yangzhou.

Muzeum Papiernictwa w Państwowym Rejestrze Muzeów

28 czerwca 2013 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjął decyzję o wpisaniu Muzeum Papiernictwa do Państwowego Rejestru Muzeów, zawierającego placówki o największym znaczeniu dla kultury narodowej. W skomplikowanej procedurze kwalifikacyjnej brano pod uwagę wartość zbiorów muzealnych, kwalifikacje kadry muzealników, prowadzone badania naukowe oraz dostępność placówki dla społeczeństwa. Muzeum Papiernictwa wypadło bardzo dobrze, co potwierdził list gratulacyjny Przewodniczącego Komisji Kwalifikacyjnej – prof. Andrzeja Rottermunda, skierowany na ręce wicemarszałka Województwa Dolnośląskiego Radosława Mołonia, reprezentującego organizatora naszej placówki.

LIPIEC

26 lipca przypadł jubileusz 45-lecia Muzeum Papiernictwa

26 lipca 1968 roku otwarto dla zwiedzających pierwsze wystawy w zabytkowej papierni w Dusznikach-Zdroju. Do wydarzenia tego doprowadził Jan Michał Kowalski – pierwszy kierownik Muzeum Papiernictwa. Stary młyn papierniczy już wówczas wzbudzał zainteresowanie turystów, a z czasem, po uruchomieniu pokazowej produkcji papieru czerpanego, stał się główną dusznicką atrakcją turystyczną. Dziś papiernia jest jednym z najważniejszych dla kultury polskiej obiektów, czego dowód dał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, wpisując ją na listę Pomników Historii. To również cel przyjazdów dziesiątek tysięcy turystów z kraju i z zagranicy.

XIII Święto Papieru

27 i 28 lipca odbyło się trzynaste Święto Papieru. Po raz trzeci koordynatorem imprezy była Agata Daniel. Podobnie jak w ubiegłych latach, Święto pomógł nam poprowadzić Wojciech Heliński. Celem festynu od lat jest popularyzowanie wiedzy o papierze, jego historii oraz znaczeniu we współczesnym świecie (a trudno sobie wyobrazić zwykły dzień bez papieru). Podczas imprezy popularyzujemy również dusznicki młyn papierniczy, który jest jedną z największych atrakcji turystycznych w Polsce.

XIII edycja obfitowała w akcenty japońskie, dlatego nazwano ją „japońską trzynastką”. W sobotę profesor Yasu Suzuka przedstawił warsztat „Reinkarnacja koszuli – koszuli nirwana”, otworzyliśmy Jego wystawę „Mandala wiatru” oraz wysłuchaliśmy gry absolwentki japonistyki – Katarzyny Karpowicz – na japońskim instrumencie koto. Można było wykonać laleczkę kokeshi oraz zabarwić arkusz metodą shibori.

Minione Święto Papieru okazało się bardzo gorące – żar lejący się z nieba dopiekl zwiedzającym, artystom, wystawcom oraz pracownikom Muzeum. Wzajemna życzliwość oraz ogromne zainteresowanie atrakcjami okazały się pomocne w przezwyciężaniu niedogodności. Oprócz warsztatów przygotowanych przez artystów i muzealników, na zwiedzających czekało aż 60 twórców regionalnych pamiątek.

Impreza mogła zostać zorganizowana na tak wysokim poziomie dzięki pozyskanym dofinansowaniom: z budżetu Województwa Dolnośląskiego, Powiatu Kłodzkiego i Gminy Duszniki-Zdrój. Sponsorem branżowym była firma Mondi Świecie S.A., a fundatorami upominków dla zwiedzających Galeria Twierdza Kłodzko, Supermarket E-Leclerc z Kłodzka, Hurtownia Apak z Dusznik-Zdroju. Pomocy udzielił nam również Miejski Ośrodek Kultury w Dusznikach-Zdroju oraz Miejski Zespół Szkół w Dusznikach-Zdroju – DZIĘKUJEMY!!!

Święto Papieru jest dużym wydarzeniem medialnym. Na imprezę zapraszały media ogólnopolskie, regionalne i lokalne, a relacje na żywo były przekazywane w Radiu Wrocław i TVP Info. Najważniejsze jednak, że impreza spotkała się z uznaniem turystów – w trzynastej edycji uczestniczyło blisko 8 tysięcy osób, które przy okazji zwiedziły Muzeum Papiernictwa.

Koszuli życie po życiu – w ramach XIII Święta Papieru

Zanim nastąpiła epoka taniej produkcji wielkoprzemysłowej, tkanina była czymś cennym. Ubrania nosiło się latami, naprawiając je i przerabiając, aby służyły dłużej. Dziś kupuje się po prostu nowe, a stare wyrzuca.

Yasu Suzuka, profesor Kyoto University of Art and Design (Japonia), postanowił tchnąć w koszule nowe życie, nadać im wartość poprzez przetworzenie ich w sztukę, wyabstrahowanie z nich ich piękna. Artysta zostawia nienaruszony kołnierz i część z guzikami, a resztę przywraca do stanu pierwotnego, czyli do etapu czystej bawełny lub jedwabiu. Używa do tego starojapońskich technik stosowanych przy produkcji papieru washi (japoński papier ręcznie czerpany), a następnie nadaje materiałowi wy-

braną formę. Serię wykonanych z koszul „portretów” nazwał: „Reinkarnacja koszuli – koszuli nirwana”. 27 lipca, podczas XIII Święta Papieru, artysta wykonał na oczach publiczności „portret” z koszuli należącej do Korneliusza Pacudy, znanego dziennikarza i krytyka muzycznego. Przed przystąpieniem do pracy Yasu Suzuka odmówił buddyjską modlitwę, mającą nadać dziełu również odpowiedni duchowy wymiar. Kilka innych prac, skomponowanych z koszul m.in. Jana Miodka i Wojciecha Malajkata, można było oglądać do końca wakacji na wystawie w Muzeum Papiernictwa.

Muzealne warsztaty XIII Święta Papieru

Uczestnicy Święta Papieru chętnie brali udział w przygotowanych dla nich warsztatach. Mogli m.in. samodzielnie wyczerpać kartkę papieru z własną kompozycją kwiatową, ozdobić papier w nietypowy na co dzień sposób, np. turecką metodą marmoryzowania czy japońską techniką shibori lub stworzyć papierową laleczkę koke-shi na wzór tradycyjnych rękodzieł z Japonii. Chętnych nie brakowało również przy stanowiskach z aparaturą metrologiczną oraz XIX-wieczną maszyną typograficzną, przy użyciu której można było uzyskać odbitkę słów Chopina: „...a papier, na którym Ci piszę jest z Dusznik”. We wnętrzach młyna papierniczego zostały zorganizowane także warsztaty mody papierowej, efektem których była prezentacja najnowszej „papierowej kolekcji” na głównej scenie muzealnej. W przyziemiu papierni odbywały codzienne pokazy technik grafiki artystycznej. Podczas Święta Papieru wszystkie muzealne warsztaty były bezpłatne.

Konkursy XIII Święta Papieru

Dla osób, które podczas Święta Papieru odwiedziły nasze Muzeum, przygotowaliśmy wiele konkursów. Zadania zostały dostosowane do wieku uczestników zmagania, a każdy, kto zdecydował się wziąć udział w zabawie, mógł liczyć na nagrody.

Najmłodszy uczestnicy mogli spróbować swoich sił w konkursie wiedzy o dusznickiej papierni, połączonym z zabawą terenową pn. „W poszukiwaniu papieru”.

Specjalnie dla rodzin został przygotowany konkurs zręcznościowy o nagrodę prezesa firmy Mondi Świecie S.A. Zmagania rozpoczęły się konkurencją podnoszenia papierowej sztangi, która tylko z pozoru wydawała się lekka (jej waga to około 18 kilogramów). Najmłodszy uczestnicy zdobywali punkty dla rodzin, rzucając do celu rolką papieru toaletowego. O zwycięstwie zdecydowała jednak konkurencja rzutu kulą papierową na odległość. Każda z rodzin uczestniczących w konkursie otrzymała atrakcyjne nagrody, w tym: e-booki, nawigacje satelitarne, mp4 oraz torby pełne niespodzianek. Udział w konkursie brały rodziny z całej Polski, m.in. ze Słupska, z Wrocławia, z Poznania, z Dusznik-Zdroju.

Wielu chętnych przyciągnął konkurs wiedzy o dusznickim Muzeum i historii regionu o nagrodę Dyrektora Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju. Wiedza uczestników okazała się na tyle wszechstronna, że w niedzielę konieczne stało się przeprowadzenie dogrywki w celu wyłonienia zwycięzcy. Zwycięzcy otrzymali cenne nagrody: tablety, nawigacje satelitarne, mp4 oraz torby pełne drobiazków, a ci, którym się nie udało, otrzymali nagrody pocieszenia. W tym roku wnikliwą wiedzą

na temat Muzeum wykazali się mieszkańcy Wrocławia, Kamieńca Żąbkowickiego, Warszawy, Konina, Krakowa i Stalowej Woli.

W pierwszym dniu festynu odbył się także konkurs dla wystawców o dyplom Marszałka Województwa Dolnośląskiego na najlepszą pamiątkę regionalną prezentowaną podczas Święta Papieru, z którą kojarzony byłby nasz region. Jury miało niezwykle trudne zadanie, aby z grona niemal 60 wystawców wyłonić tych, których dzieła mogłyby stać się wizytówką regionu. Pierwsza nagroda trafiła do Ludmiły Woźnej za wykonaną z wełny laleczkę w stroju dolnośląskim. Drugą nagrodę odebrała Beata Grześciak za pracę szklaną z wizerunkiem Śnieżki. Trzecia nagroda za megabombkę bożonarodzeniową z wizerunkiem Muzeum Papiernictwa trafiła do rąk Stefanii Lewickiej.

Koncert na koto

Atrakcją artystyczną sobotniego i niedzielnego popołudnia okazały się koncerty na koto. Brzmienie tego oryginalnego japońskiego trzynastostrunowego instrumentu mogliśmy poznać dzięki Katarzynie Karpowicz – absolwentce japonistyki zafascynowanej kulturą Kraju Kwitnącej Wiśni. W Polsce jest wprawdzie kilka koto, jednak tylko pani Katarzyna regularnie koncertuje, popularyzując muzykę japońską. Podczas Święta Papieru można było wysłuchać siedmiu utworów nawiązujących do japońskiej kultury.

Wystawa „Mandala wiatru” Yasu Suzuki

XIII Święto Papieru miało bardzo wyraźny japoński rys, głównie za sprawą Yasu Suzuki – fotografika, profesora Kyoto University of Art and Design. Wystawa jego fotografii z serii „Mandala wiatru” oraz prac wykonanych z koszul – „portretów”, które nazwał: „Reinkarnacja koszuli – koszuli nirwana”, miała wernisaż w sobotę 27 lipca.

Jubileuszowe odznaczenia

26 lipca minęło 45 lat od oficjalnego otwarcia Muzeum Papiernictwa. Jubileusz ten stał się okazją do wręczenia dusznickim muzealnikom odznaczeń Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W imieniu Marszałka Rafała Jurkowiłła dokonał tego podczas Święta Papieru Julian Golał.

Dyrektor Muzeum Maciej Szymczyk został odznaczony brązowym medalem „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis” za realizację licznych projektów. Celem jednego z nich było nadanie dusznickiemu młynowi papierniczemu statusu Pomnika Historii, inne dotyczyły koordynowania wielu przedsięwzięć umacniających kulturalne i turystyczne znaczenie Muzeum Papiernictwa. Maciej Szymczyk jest autorem około 150 opracowań naukowych i popularnonaukowych poświęconych historii papiernictwa, turystycznemu znaczeniu dusznickiego młyna papierniczego oraz muzealnictwa na Dolnym Śląsku.

Wicedyrektor Joanna Seredyńska otrzymała złotą odznakę „Za opiekę nad zabytkami” w uznaniu jej wysiłków na rzecz dusznickiego młyna papierniczego. Odznaczona była koordynatorką licznych prac remontowych realizowanych w zabytkowej papierni od blisko 10 lat oraz nadzorowała program konserwacji unikatowych muzealiów.

Odnaczenia zostały przyznane przez Ministra Bogdana Zdrojewskiego na wniosek Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Świadczy to o uznaniu – zarówno ze strony Ministerstwa, jak też Urzędu Marszałkowskiego – dla realizowanych w Muzeum Papiernictwa przedsięwzięć. Odczytujemy to jako wsparcie dla naszych planów rozwoju dusznickiego Muzeum, a plany są bardzo ambitne.

Dolny Śląsk. Nie do opowiedzenia. Do zobaczenia

W dniach 27 lipca – 4 sierpnia we wrocławskim centrum handlowym Magnolia Park została zaprezentowana wystawa „Dolny Śląsk. Nie do opowiedzenia. Do zobaczenia”. Na specjalnie wytyczonym magnoliowym szlaku wśród 10 najciekawszych atrakcji Dolnego Śląska pojawiło się również Muzeum Papiernictwa, prezentujące swoją galanterię papierniczą. Punktem kulminacyjnym ekspozycji był Wielki Finał (3 sierpnia), podczas którego odbyły się pokazy walk rycerskich, warsztaty oraz wielki quiz wiedzy o regionie. Na magnoliowej scenie Marta Nowicka promowała dusznickie Muzeum, jego ofertę edukacyjną oraz wyroby z papieru czerpanego.

SIERPIEŃ

Festyn w Zamku na Skale w Trzebieszowicach

Fryderyk Wilhelm III, król pruski, w sierpniu 1813 roku urządził w zamku w Trzebieszowicach swoje urodziny. Z tej okazji 4 sierpnia 2013 roku odbył się festyn z udziałem Muzeum Papiernictwa, Kopalni Złota oraz regimentu ze Srebrnej Góry. Goście odwiedzający w tym dniu Zamek na Skale mogli własnoręcznie zrobić arkusz papieru czerpanego, zakupić galanterię papierniczą wykonaną w dusznickim młynie, a także skosztować tortu urodzinowego i posłuchać wystrzałów armatnich na cześć króla.

WRZESIEŃ

„Trójwymiar linii” Jerzego Olka

Od 6 września do 3 listopada w Muzeum Papiernictwa można było obejrzeć wystawę „Trójwymiar linii” prof. Jerzego Olka – artysty i teoretyka, założyciela działającej od 1977 roku galerii Foto-Medium-Art, trwale wpisującej się w nurt polskiej sztuki konceptualnej.

Babie lato w Mniszkach

15 września, na zaproszenie Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach koło Międzychołu, Muzeum Papiernictwa uczestniczyło w festynie „Wielkie smażenie powideł. Czyli babie lato w Mniszkach”. Festyn, który jest organizowany od 2007 roku, rokrocznie przyciąga po kilka tysięcy gości, a jego głównym tematem jest smażenie powideł oraz prezentacje dawnych rzemiosł.

Ośrodek w Mniszkach specjalizuje się w pokazach warsztatów ginących zawodów – wikliniarskiego, kowalskiego, garncarskiego, szewskiego, prezentuje dawne stanowisko pszczelarza, praczki, skład kolonialny, wnętrze dawnej klasy oraz kuchni sprzed lat, posiada także wystawę przyrodniczą. W tym roku dodatkową atrakcją było stanowisko czerpania papieru, które cieszyło się ogromnym zainteresowaniem. Każdy z gości odwiedzających Centrum w Mniszkach mógł własnoręcznie wyczerpać arkusz papieru oraz zakupić galanterię papierniczą.

Dolnośląska Organizacja Turystyczna wybrała lekcje Muzeum Papiernictwa do promocji turystyki edukacyjnej

Decyzją Sejmiku Województwa Dolnośląskiego rok 2013 jest dedykowany popularyzacji turystyki edukacyjnej. Mało która instytucja kultury ma tak atrakcyjną ofertę edukacyjną, jak Muzeum Papiernictwa, dlatego Dolnośląska Organizacja Turystyczna (DOT) postanowiła wykorzystać nasze doświadczenie do promocji turystyki edukacyjnej w regionie. 13 września w Hali Stulecia we Wrocławiu odbyła się konferencja zorganizowana przez DOT, której celem było przedstawienie stanu i perspektyw rozwoju dolnośląskiej turystyki edukacyjnej. Na konferencji lekcje muzealne prowadzone w dusznickim młynie papierniczym zostały zaprezentowane jako przykład atrakcyjnych zajęć dla turystów chcących skorzystać z oferty edukacyjnej.

Europejskie Dni Dziedzictwa

Idea prezentacji dziedzictwa, które na co dzień nie jest udostępniane turystom, zrodziła się w połowie lat 80. XX w. we Francji. Z inicjatywy tego kraju w 1991 roku Rada Europy ustanowiła Europejskie Dni Dziedzictwa (EDD). Obecnie imprezy pod tym znakiem odbywają się w niemal wszystkich krajach na naszym kontynencie.

Muzeum Papiernictwa współorganizuje Europejskie Dni Dziedzictwa od pierwszych lat XXI wieku. Staramy się prezentować nie tylko tematy związane z naszym młynem papierniczym i papierem, ale również drążymy dzieje Dusznik-Zdroju, korzystając często z wiedzy i doświadczenia zaprzyjaźnionych osób, będących autorytetami w zakresie historii naszego miasta. Koordynatorem imprezy z ramienia Muzeum jest Dagmara Kacperowska.

Tegoroczna edycja EDD w Dusznikach-Zdroju była wyjątkowa, gdyż trwa aż 2 dni. W sobotę 14 września miała charakter międzynarodowy – nasze Muzeum zwiedzali mieszkańcy Nowego Miasta z Czech.

W niedzielę 15 września w Dworcu Chopina, wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Kultury i Sportu oraz Fundacją Międzynarodowych Festiwali Chopinowskich, przedstawiliśmy ważne wydarzenia z dziejów Dusznik. Chcąc się wpisać w hasło „Nie od razu Polskę zbudowano”, poszukiwaliśmy polskich wątków, a ważnym elementem, który jeszcze w czasach niemieckich skłaniał wielu naszych rodaków do przyjazdu do Bad Reinerz, był tutejszy źródł. Jego historię przedstawił Ryszard Grzelakowski – prezes Towarzystwa Miłośników Dusznik-Zdroju. Polskie tradycje w tej miejscowości zaczął budować pobyt na kuracji Fryderyka Chopina – o okolicznościach wydarzeń z 1826 roku opowiedział Jan Bałchan – kustosz w Muzeum Papiernictwa. Najważniejszym przedsięwzięciem nawiązującym do pobytu Fryderyka Chopina w Dusznikach-Zdroju jest realizowany nieprzerwanie od 1946 roku Międzynarodowy Festiwal Chopinowski – to przedsięwzięcie przedstawił sam prezes Fundacji

Międzynarodowych Festiwalu Chopinowskich Andrzej Merkur. W przerwach pomiędzy prelekcjami można było wysłuchać muzyki Fryderyka Chopina w wykonaniu młodej utalentowanej pianistki Klary Jachimczak.

Zainteresowanie naszymi imprezami okazało się bardzo duże; w sobotę muzealne wystawy zwiedziło ponad pół tysiąca Czechów, a prelekcje i muzyki w niedzielne popołudnie wysłuchało około 200 osób.

„Moda na książkę. Od tabliczki glinianej do e-booka”

W dniach 13–22 września 2013 roku w Galerii Dominikańskiej we Wrocławiu odbyła się wyjątkowa wystawa edukacyjna, której bohaterem była książka. Na specjalnych wyspach ekspozycyjnych na poziomach 0 i –1 zostały zaprezentowane ciekawostki i rekwizyty związane z dziejami książki, począwszy od tabliczek glinianych, aż po współczesne książki elektroniczne. Na wystawie można było zobaczyć pierwsze pismo obrazkowe i jego ewolucję aż do pisma współczesnego. Dla bibliofilów nie lada gratką była możliwość zobaczenia unikatowych ekskluzywnych książek pochodzących z Wydawnictwa Artystycznego Kurtyak i Ley, faksymile ksiąg pelplińskich z Wydawnictwa Orbis Pictus oraz książki wykonane przez studentów Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Nie zabrakło również starych druków użyczonych przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Na jednym ze stoisk można było poczuć się jak w XV-wiecznej pracowni druku, pełnej drzeworytów i pieczęci.

21 i 22 września Agata Daniel i Ilona Midura z Muzeum Papiernictwa przeprowadziły warsztaty czerpania papieru. Na stoisku muzealnym można było średniowieczną metodą własnoręcznie wykonać arkusz czerpanego papieru oraz poznać historię papieru. Prezentowane były także wyroby duszniczej papierni – papeterie, koperty, notesy, zakładki. Wszyscy uczestnicy warsztatów mogli zabrać ze sobą własny arkusik z masy papierniczej, który specjalnie na tę okazję był ozdobiony komponentami roślinnymi – płatkami chabrów, nagietków i liśćmi traw.

Muzeum Papiernictwa zwyciężcą plebiscytu „Ziemia Kłodzka czeka na małych gości”

Minionego lata portal internetowy <www.ziemiaklodzka.pl> prowadził akcję pn. „Ziemia Kłodzka czeka na małych gości”. Celem tej akcji było uzyskanie opinii na temat standardów obsługi najmłodszych zwiedzających, podróżujących w towarzystwie rodziców czy opiekunów. Do redakcji portalu napłynęło wiele maili i wypowiedzi z całej Polski, były także głosy spoza kraju. Najwięcej głosów

oddano na dusznickie Muzeum Papiernictwa. Portalowi czytelnicy chwalili nas m.in. za bogatą i urozmaiconą ofertę przygotowaną dla dzieci oraz za ich miłe przyjęcie przez personel Muzeum. Zdaniem wielu „inne muzea w kraju mogą się uczyć od Dusznik, jak interesująco sprzedawać swoje zbiory, jak zachęcić dzieci do wstępowania w muzealne progi, jak ukazać im po raz pierwszy muzealny świat...”.

PAŹDZIERNIK

„Dzieje papieru i papiernictwa” w Opolu

Od 4 października w Muzeum Śląska Opolskiego można było oglądać wystawę „*Dzieje papieru i papiernictwa*”. Ekspozycja, zrealizowana przed 13 laty wspólnie z firmą International Paper Kwidzyn S.A., odwiedziła już kilkadziesiąt muzeów i bibliotek, w których popularyzowała informacje o historii papiernictwa i znaczeniu papieru dla cywilizacji oraz promowała dusznickie Muzeum.

Opolszczyzna jest regionem posiadającym bogate tradycje papiernicze; już u schyłku średniowiecza powstała czerpalnia w Nysie, a w XIX wieku działały okręgi papiernicze wokół Głuchołaz, Koźła i Krapkowic. Dziś nadal papier wytwarzany jest w Głuchołazach oraz w Krapkowicach. Właśnie w tym drugim mieście kilka dni przed wernisażem wystawy otwarto wytwórnię papierów higieniczno-sanitarnych, uznawaną za największą tego typu fabrykę w Europie.

W czasie opolskiego wernisażu Muzeum Papiernictwa było reprezentowane przez dyrektora Macieja Szymczyka, który wprowadził gości w świat dziejów papiernictwa, oraz przez Edwarda Płachytkę, który przeprowadził warsztaty czerpania papieru. Wystawę można było oglądać w Opolu do końca listopada 2013 roku.

Dolnośląski Festiwal Nauki w Muzeum Papiernictwa

W dniach 10–11 października, w ramach XVI Dolnośląskiego Festiwalu Nauki, w dusznickim Muzeum odbyły się zajęcia teoretyczno-praktyczne pn. „*Rękodzieło papiernicze, papier narzędziem cywilizacji*”. Uczestnicy zajęć samodzielnie, według średniowiecznej techniki, czerpali kartki papieru, które stały się ich własnością. Część praktyczna została uzupełniona o teoretyczne wprowadzenie w historię papieru. Z naszych zajęć skorzystało 158 osób.

Ludzie listy piszą... Muzeum Papiernictwa gościnnie na Święcie Listów w Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu

13 października ekipa z Muzeum Papiernictwa wzięła udział w corocznym Święcie Listów organizowanym w ramach Tygodnia Pisania Listów przez wrocławskie Muzeum Poczty i Telekomunikacji. Podczas imprezy pracownicy dusznickiej placówki przeprowadzili warsztaty czerpania papieru oraz zajęcia ręcznego tworzenia kopert. Po wykonaniu arkuszy papieru i kopert wystarczyło tylko napisać list.

Wizyta Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego w Muzeum Papiernictwa

29 października 2013 roku Muzeum Papiernictwa odwiedził Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wraz z małżonką. Przyjazd pary prezydenckiej do Dusznik-Zdroju był związany z nadaniem młynowi papierniczemu przed dwoma laty statusu Pomnika Historii.

Parze prezydenckiej, która przybyła do Muzeum tuż przed godziną 10, towarzyszyli: Sławomir Rybicki – zastępca szefa Kancelarii Prezydenta RP, Irena Wóycicka – sekretarz stanu i Maciej Klimczak – podsekretarz stanu w prezydenckiej kancelarii oraz senator Stanisław Jurcewicz, poseł Jakub Szulc i wicemarszałek Jerzy Tutaj. Goście zostali powitani przed papiernią przez dyrektora Muzeum Macieja Szymczyka, starostę kłodzkiego Macieja Awżenia oraz burmistrza Dusznik-Zdroju Andrzeja Rymarczyka. W czasie pobytu w dusznickim Muzeum para prezydencka zwiedziła ekspozycje prezentujące dzieje papiernictwa. Goście podziwiali papiery ze znakami wodnymi oraz zabytkowe urządzenia do badania właściwości papieru (Muzeum posiada wielką kolekcję arkuszy ze znakami wodnymi z niemal wszystkich polskich młynów papierniczych oraz jeden z najcenniejszych w Europie zbiorów zabytkowych urządzeń laboratoryjnych). Ze szczególnym zainteresowaniem Prezydenta spotkała się XIX-wieczna drukarka typograficzna. Bronisław Komorowski wspomniał swą opozycyjną działalność sprzed ponad ćwierć wieku, kiedy na podobnych maszynach drukował nielegalne wówczas materiały. Z nieukrywanym sentymentem wydrukował u nas dwa egzemplarze tekstu upamiętniającego jego wizytę w dusznickim młynie papierniczym, które zostały przekazane do kroniki muzealnej.

Kolejnym punktem programu pobytu pary prezydenckiej były warsztaty czerpania papieru z grupą dzieci z kłodzkiego Przedszkola nr 4. „Ja pana widziałem w telewizorze!” – zawołał jeden z chłopców na widok Prezydenta, co wywołało ogólną wesołość. Przedszkolaki, które wcześniej wyczerpały już swoje arkusze, pokazały gościom, jak powstaje papier. Państwu Komorowskim w odciskaniu dłoni w masie papierniczej towarzyszył jeden z przedszkolaków. Odbicia dłoni pary prezydenckiej pozostaną w Muzeum Papiernictwa.

Po opuszczeniu czerpalni odbyło się spotkanie państwa Komorowskich z pracownikami Muzeum Papiernictwa oraz z samorządowcami Dusznik-Zdroju i przedstawicielami lokalnych instytucji i przedsiębiorstw. W spotkaniu wzięli udział m.in. Andrzej Merkur – prezes Fundacji Międzynarodowych Festiwali Chopinowskich, Jan Śmielak – przewodniczący Rady Miejskiej oraz Andrzej Banaszewski – prezes ZEM Sp. z o.o. Bronisław Komorowski zauważył, że jest to jego drugi pobyt w młynie papierniczym; pierwszy raz był tu jako siedmioletnie dziecko w 1959 roku podczas wakacyjnego obozu. Ostatnim punktem programu wizyty w historycznej papierni był wpis Prezydenta do Księgi Pamiątkowej. Parze prezydenckiej sprezentowaliśmy obraz przedstawiający młyn papierniczy pędzla dusznickiego artysty Władysława Kolbusza oraz papeterię wykonaną z papieru wyczerpanego w muzealnej czerpalni. Prezydent zachwyił się naszą papiernią i z uznaniem mówił o dobrej kondycji zabytku. Państwo Komorowscy pożegnali się z nami przed godziną 11.

Z Muzeum Papiernictwa prezydencka kolumna pojechała do Polanicy-Zdroju, gdzie odbyło się spotkanie z samorządowcami powiatu kłodzkiego. Podczas swojego wystąpienia prezydent Bronisław Komorowski obiecał promować ziemię kłodzką, a wśród skarbów – symboli naszego powiatu – wymienił uzdrowiska, góry, stoki narciarskie oraz przepiękną papiernię w Dusznikach-Zdroju.

Wizyta pary prezydenckiej była obserwowana i relacjonowana przez licznych dziennikarzy, m.in. z Polskiej Agencji Prasowej, TVP Wrocław, TVN24, TV Kłodzkiej, „Gościa Świdnickiego” oraz „Przeglądu Papierniczego”.

LISTOPAD

Grafiki Zdzisława Milacha

Od 8 listopada do 15 grudnia w muzealnej galerii można było obejrzyć wystawę grafik autorstwa Zdzisława Milacha (1947–2011), artysty przez znaczną część życia związanego z ziemią kłodzką. Część prac pokazanych na ekspozycji pochodziła ze zbiorów Muzeum Papiernictwa, a pozostałe wypożyczono z Muzeum Ziemi Kłodzkiej oraz z prywatnej kolekcji Krystyny Toczyńskiej-Rudysz. Kuratorem wystawy była Teresa Windyka.

Muzeum Papiernictwa wyróżnione w plebiscycie gospodarczym Sudeckie Krysztaly

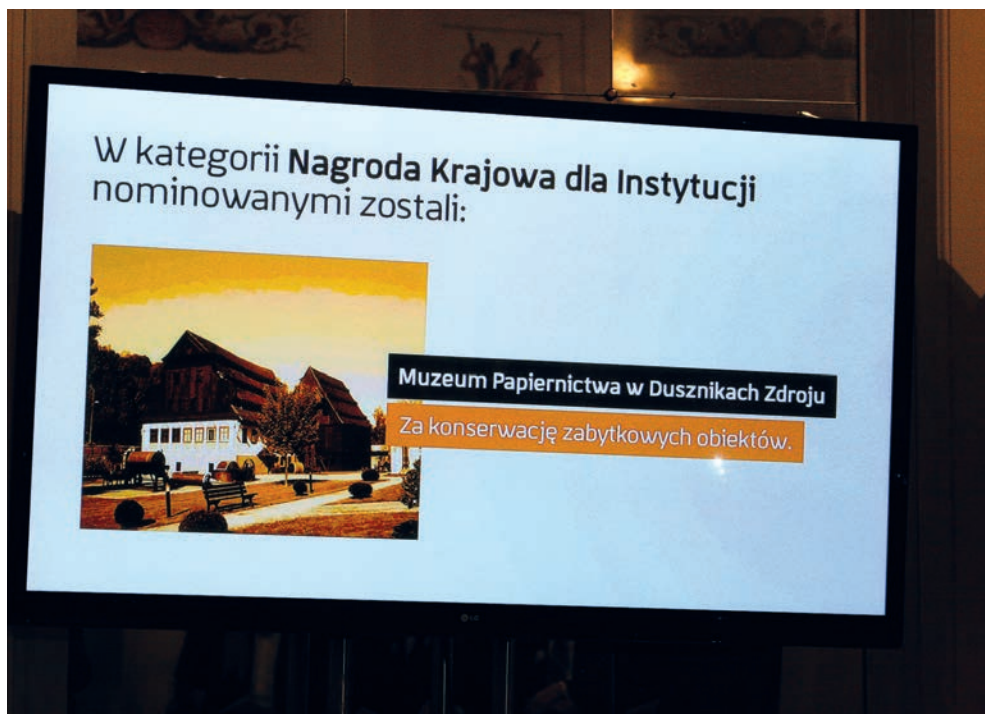
Telewizja Sudecka, obejmująca swym zasięgiem większość gmin dawnego województwa wałbrzyskiego, po raz drugi zorganizowała plebiscyt gospodarczy Sudeckie Krysztaly. 8 listopada w Zamku na Skale w Trzebieszowicach odbył się finał konkursu. Nasze Muzeum, oceniane w kategorii „Najlepszy produkt turystyczny”, zdobyło wyróżnienie.

Muzeum Papiernictwa nominowane do nagrody Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Muzeum Papiernictwa zostało wyróżnione nominacją do prestiżowego tytułu Strażnika Dziedzictwa Rzeczypospolitej, ustanowionego przez Marszałka Senatu RP. Byliśmy oceniani za konserwację i rewitalizację obiektów zabytkowych w kategorii „Nagroda krajowa dla instytucji”.

20 marca 2013 roku marszałek Bogdan Borusewicz, w trosce o należyte upamiętnienie i kultywowanie polskiej spuścizny narodowej, podjął decyzję o ustanowieniu Nagrody i Tytułu Strażnika Dziedzictwa Narodowego, przyznawanych w dwóch kategoriach: krajowej i zagranicznej. Chodzi przede wszystkim o uhonorowanie osób, instytucji czy organizacji mających szczególne zasługi dla ochrony dziedzictwa narodowego i kultywowania polskiej tożsamości zarówno w kraju, jak i poza jego granicami.

Kandydatura Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju została zgłoszona przez senatora Stanisława Jurcewicza.

***Das Album* – prelekcja Piotra Strzałkowskiego**

22 listopada o godzinie 17.00 w Muzeum została wygłoszona prelekcja Piotra Strzałkowskiego, związana z promocją książki *Das Album* i prezentacją wystawy niezwykłych fotografii autorstwa Hansa Hoehla – lekarza mieszkającego w Dusznikach przed drugą wojną światową.

Piotr Strzałkowski przed kilku laty otrzymał na Podlasiu album pełen czarno-białych zdjęć. Okazało się, że fotografie te wykonywał w latach 30. i 40. XX wieku niemiecki lekarz – mieszkaniec Dusznik-Zdroju (niemieckiego Bad Reinerz). Po wojnie w niewyjaśnionych okolicznościach album trafił na Podlasie (być może wskutek szabru mebli, w których był schowany). Zdjęcia przedstawiają widoki licznych miast na Śląsku (również w Dusznikach-Zdroju), w Niemczech, nad Morzem Śródziemnym. Piotr Strzałkowski postanowił odwiedzić miejscowości ze zdjęć i współcześnie sfotografować te same miejsca, co też uczynił. Niedawno wydał książkę pt. *Das Album*, w której przenosi się w epokę Hansa Hoehla oraz opisuje odwiedzane miejsca widziane obecnie.

Na zakończenie prelekcji Piotr Strzałkowski przekazał do zbiorów Muzeum Papiernictwa oryginalne negatywy wykonane przed dziesiątkami lat przez Hansa Hoehla.

Kielecka konferencja edukatorów muzealnych

Forum Edukatorów Muzealnych zostało powołane w 2006 roku m.in. w celu integracji zawodowej środowiska muzealnego oraz wymiany doświadczeń pomiędzy edukatorami różnych instytucji. W jego skład wchodzi przedstawiciele muzeów z całej Polski, którzy na organizowanych przez siebie konferencjach podejmują rozmowy o kondycji muzealnych instytucji.

VIII Doroczna Konferencja Forum Edukatorów Muzealnych odbyła się 26 listopada w Muzeum Dialogu Kultur w Kielcach. Przyświecało jej hasło przewodnie „Muzea na zewnątrz”. Z uwagi na to dyskusja uczestników była skoncentrowana wokół problemu lokalności. Spotkanie zostało podzielone na dwie części: ekspercką rozmowę panelową oraz sesję posterową. Pierwsza z nich była prowadzona w oparciu o projekty badawcze zrealizowane przez zaproszonych gości. Po niej nastąpiła prezentacja wyłonionych w konkursie projektów edukacyjnych, nadesłanych przez zainteresowane muzea jako „przykłady gruntownie przemyślanych i profesjonalnie przeprowadzonych przedsięwzięć, poszerzających rozumienie lokalności w pracy muzeów”. Tym samym szansę na swoją prezentację otrzymało Muzeum Papiernictwa. Marta Nowicka przedstawiła uczestnikom konferencji dwa koncepty edukacyjne: „Działania artystyczne dla gimnazjalistów z Miejskiego Zespołu Szkół w Dusznikach Zdroju” oraz „XII Święto Papieru”. Celem obu docenionych przez jury projektów była walka z wykluczeniem społecznym oraz tak często postulowana podczas konferencji aktywizacja lokalnego środowiska.

GRUDZIEŃ

Wystawa „Dzieje papieru i papiernictwa” w Ostrzeszowie

W niedzielę 8 grudnia w Muzeum Regionalnym w Ostrzeszowie odbył się wernisaż wystawy „*Dzieje papieru i papiernictwa*”. Zaproszonym gościom wystawę zaprezentował Jan Bałchan, natomiast Edward Płachytko był odpowiedzialny za pokazowe warsztaty czerpania papieru, które cieszyły się dużym zainteresowaniem gości. Wystawa w ostrzeszowskim muzeum była czynna do połowy lutego 2014 roku.

Kolędowanie z Makrotumią

20 grudnia w Muzeum Papiernictwa odbył się koncert chóru **Makrotumia**. Zespół pod dyrygenturą Joanny Kołcz zaprezentował się w świątecznej odsłonie, wykonując cykl bożonarodzeniowych kolęd. Koncert uświetnił wernisaż wystawy sztuki papieru „Pracownia Papieru” studentów Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. W uroczystości wzięł udział Wojewoda Dolnośląski Marek Aleksander Skorupa.

Świąteczna wystawa

W terminie przedświątecznym – 20 grudnia – odbył się wernisaż wystawy „Pracownia Papieru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi”. Ekspozycja prezentowała prace studentów Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

Montaż systemu przeciwpożarowego i antywłamaniowego – etap V

W 2013 roku w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju zrealizowano projekt pn. „Duszniki-Zdrój, Muzeum Papiernictwa (XVII i XVIII w.): montaż systemu przeciwpożarowego i antywłamaniowego – Etap V”, który dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 222 661,59 złotych w ramach programu „Dziedzictwo Kulturowe”, Priorytet 1: Ochrona zabytków. Całkowita wartość zadania wyniosła 305 530,00 złotych, w tym wkład własny Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju to 82 868,41 złotych.

Realizacja zadania, począwszy od opracowania projektu, przez pozyskanie środków finansowych, po jego rozliczenie, koordynowana była przez zespół projektowy pod kierownictwem wicedyrektor Joanny Sereżyńskiej.

Realizacja III etapu przebudowy suszarni

W Muzeum Papiernictwa zakończyła się pierwsza część realizacyjna projektu pn. „Przebudowa i zmiana sposobu eksploatacji pomieszczeń budynku suszarni w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju – Etap III”. Ww. zadanie ma charakter wieloletni. W roku 2013 na jego realizację przeznaczono 991 815,82 złotych, w tym: 650 000,00 złotych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Operacyjnego „Rozwój infrastruktury kultury”, Priorytet: Infrastruktura kultury oraz 70 643,00 złotych ze środków finansowych Budżetu Województwa Dolnośląskiego. Wkład własny Muzeum Papiernictwa wynosił 271 172,82 złotych.

„Przebudowa [...] – Etap III” to kolejna faza adaptacji suszarni na sale ekspozycyjne oraz magazyny zbiorów, będącej częścią większej inwestycji, której celem jest przebudowa i modernizacja zabytkowego młyna papierniczego w celu zwiększenia stopnia jego udostępnienia. Realizacja projektu pozwoli na zmianę funkcji użytkowych pomieszczeń suszarni, umożliwi pozyskanie nowych powierzchni dla potrzeb wystawienniczych, edukacyjnych i magazynowych. W ramach zadania planuje się adaptację pomieszczeń suszarni na sale ekspozycyjne oraz magazyny zbiorów. Działania te umożliwią skuteczniejszą realizację działań statutowych Mu-

zeum w zakresie gromadzenia, przechowywania zabytków oraz organizacji wystaw poprzez stworzenie odpowiednich warunków do przechowywania eksponatów oraz rozwój działalności edukacyjnej.

Całkowita wartość zadania w roku 2013: 991 815,82 złotych.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w roku 2013: 650 000,00 złotych.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w roku 2014: 250 000,00 złotych.

Dofinansowano ze środków Budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2013: 70 643,00 złotych.

Wkład własny Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju w roku 2013: 271 172,82 złotych.

Realizacja zadania była koordynowana przez zespół projektowy pod kierownictwem wicedyrektor Joanny Seredyńskiej. Wykonawcą zadania była firma Castellum Sp. z o.o., a funkcję inspektora nadzoru pełnił mgr inż. Bogdan Niemczuk.

Kolejny krok w staraniach o wpis duszniczej papierni na listę UNESCO

19 grudnia 2013 roku, podczas XLIV Sesji Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, podjęto uchwałę wyrażającą poparcie dla starań Muzeum Papiernictwa o wpisanie młyna papierniczego na Listę Światowego Dziedzictwa Przyrodniczego i Kulturowego UNESCO. Uchwała jest rezultatem wieloletnich starań dyrektora duszniczego Muzeum o podniesienie rangi naszej papierni, zaliczanej do najcenniejszych w świecie poprzemysłowych obiektów, odgrywającej zarówno w przeszłości, jak też współcześnie znaczącą rolę kulturotwórczą.

Obecnie na liście UNESCO znajduje się 981 obiektów, z czego w Polsce jedynie 14 (m.in. kopalnie soli w Wieliczce i Bochni, zespoły starych miast w Krakowie, Warszawie, Toruniu i Zamościu, drewniane kościoły południowej Małopolski). Z dolnośląskich skarbów architektury na tę listę zdołano wpisać dotąd tylko kościoły pokoju w Świdnicy i Jaworze (jako jeden wpis) i Halę Stulecia we Wrocławiu.

W uzasadnieniu uchwały Sejmiku czytamy, że radni uznają duszniczy młyn papierniczy za „unikatowy w skali Europy zabytek techniki” oraz potwierdzają tym samym jego „wartość historyczną, architektoniczną i kulturową dla Dolnego Śląska”.

Źródła:

– M. Szymczyk, *Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. Sprawozdanie z działalności merytorycznej w 2013 roku*, Duszniki-Zdrój 31 stycznia 2013 r., opracowanie niepublikowane.

– strona internetowa www.muzeumpapiernictwa.pl

Autorzy fotografii: Artur Goliński, Krzysztof Jankowski, Adam Seredyński, Marlena Solska, Maciej Szymczyk, Dorota Zielińska-Pytłowany.